

Systemy informatyczne przeznaczone do nadzoru nad przepływem ludności w Unii Europejskiej

Computer systems allocated for the supervision of the flow of the population in the European Union

Abstract

The situation in Europe is dynamic. It is especially about an sphere of the safety. Threats which currently are the most media, it the ones associated with the inflow of great masses of refugees. Bodies of the European Union and services appointed to the border protection and safeties of the population are using the various legal and logistic instrumentation. Implemented already or currently implemented computer systems are included in a palette of such action and ways. They are chosen from them with subject of the present article.

Keywords: migration, safety, computer systems

Streszczenie

Sytuacja w Europie jest dynamiczna. Chodzi zwłaszcza o sferę bezpieczeństwa. Zagrożenia, jakie aktualnie są najbardziej medialnymi, to te związane z napływem wielkich mas uchodźców. Organy Unii Europejskiej oraz służby powołane do ochrony granic i bezpieczeństwa ludności posługują się różnym instrumentarium prawnym i logistycznym. Do palety takich działań i sposobów należą wprowadzone już lub aktualnie wprowadzane systemy informatyczne. Wybrane z nich są tematem niniejszego artykułu.

Słowa kluczowe: migracja, bezpieczeństwo, systemy informatyczne

Wprowadzenie

Instytucje unijne, aby sprawnie działać, poza innymi elementami wyposażone zostały w możliwość korzystania z systemów informatycznych. Są to różnego rodzaju bazy danych pozwalające na zbieranie, gromadzenie i korzystanie z informacji, które wpływają na sprawność działania. Także instytucje zajmujące się szeroko pojętym bezpieczeństwem na terenie Unii Europejskiej posiadają, korzystają i stale doskonalą systemy informatyczne. W niniejszej pracy zaprezentowano wybrane z tych systemów, które są najbardziej znane nawet laikom, a które obecnie mają wielkie znaczenie. Systemy te pozwalają między innymi w większym lub mniejszym stopniu nadzorować przemieszczanie się ludności tak wewnątrz Unii, jak i napływającej z zewnątrz. Jest to tym bardziej istotne, że, jak się okazało, niekontrolowany napływ ludności przez granice Unii Europejskiej stał się realnym zagrożeniem bezpieczeństwa.

Problem, jaki można zarysować, to kwestia, czy Unia Europejska jest w posiadaniu efektywnych narzędzi informatycznych, które pozwolą w razie potrzeby na kontrolę przepływu uchodźców, ich identyfikację i ewentualne „wyłapanie” tych, którzy mogą być niebezpieczni. Cel niniejszego artykułu to wykazanie, że organy unijne są w posiadaniu i potrafią efektywnie korzystać z takich właśnie systemów informatycznych.

System Informacyjny Schengen

W Schengen (Luksemburg) 14 czerwca 1985 roku Francja, Niemcy, Belgia, Holandia oraz Luksemburg podpisały umowę o stopniowym znoszeniu kontroli na wspólnych granicach, która znana jest jako Układ z Schengen. Przyjęcie układu miało na celu umożliwienie realizacji swobody przemieszczania się osób na terytorium Unii Europejskiej. Inspirację do zawarcia tej umowy stanowiło porozumienie podpisane przez Niemcy i Francję 13 lipca 1984 roku w Saarbrücken. Była to dwustronna umowa w sprawie ułatwiania obywatelom obu państw przekraczania wspólnej granicy dotycząca kontroli na drogowych przejściach granicznych. Polska, jak i inne państwa członkowskie z dniem przystąpienia do Unii Europejskiej zobowiązane były do spełnienia szeregu wymogów.

Jednym z nich było stworzenie i wdrożenie elektronicznego Systemu Informacji Schengen (SIS), który funkcjonował już w innych państwach członkowskich. Podstawy prawne dotyczące SIS regulowała Konwencja Wykonaw-

cza z dnia 19 czerwca 1990 roku do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 roku. Artykuł 92 tego dokumentu nakazywał umawiającym się stronom stworzenie i prowadzenie składających się z modułów oraz jednostki centralnej systemu informacyjnego. W Polsce funkcjonował Krajowy System Informatyczny (KSI) na podstawie ustawy z dnia 6 lipca 2001 roku o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych oraz o Krajowym Systemie Informatycznym (Maksimczuk, Sidorowicz, 2007, s. 64–65). Odpowiedzialnym za gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie zawartych w nim informacji był Komendant Główny Policji, KSI stał się komponentem dla systemu informacji, jakim miał być wkrótce SIS (Maksimczuk, Sidorowicz, 2007, s. 67). Strony zobowiązano do prowadzenia na własny rachunek własnego – krajowego modułu SIS. Zawarte w nim pliki z danymi musiały być merytorycznie takie same jak pliki z danymi w krajowych modułach umawiających się stron (23.03.2016).

Decyzja o zniesieniu kontroli na granicach wewnętrznych wymusiła na państwach członkowskich zwrócenie szczególnej uwagi na odcinki zewnętrzne, było to równoznaczne ze wzmocnieniem tam kontroli oraz pogłębieniem współpracy w zakresie zwalczania wszelkich form przestępczości. System Informacji Schengen miał zapewnić szybką i bezpieczną wymianę informacji na potrzeby kontroli granicznych, wewnętrznych oraz współpracy policyjnej i sądowej. Umożliwiało to z jednej strony urzeczywistnienie traktatowej swobody przepływu osób, z drugiej zaś ułatwiało utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa na obszarze objętym tą swobodą (Hebda, Hofman, 2008).

W początkowej fazie System Informacyjny Schengen zaprojektowany był technicznie na obsługę nie więcej niż 18 państw wchodzących w skład układu. Wciąż rozrastająca się strefa, a co za tym idzie zwiększająca się liczba użytkowników SIS, wymusiła wdrożenie prac związanych z rozwojem i modernizacją dotychczas istniejącego systemu. Wymogom tym miał sprostać System Informacyjny Schengen II, a głównym celem wdrożenia go w życie było umożliwienie przyłączenia nowych państw członkowskich oraz udoskonalenie wykorzystywanych obecnie technologii w procesie wymiany informacji i gromadzenia ich na potrzeby utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego (Drożdżikowska, 2008). System Informacji Schengen stał się międzynarodowym komputerowym systemem ścigania i poszukiwania. Pozwalał na prowadzenie identyfikacji osób, przedmiotów i rzeczy, które wcześniej zostały w nim zastrzeżone. Każdy funkcjonariusz Straży Granicznej lub

innego właściwego organu ścigania mógł sprawdzić, czy dana osoba, przedmiot, towar, środek transportu nie jest notowany – poszukiwany. Główna baza uzupełniana była przez uprawnione organy, a Francja stała się jej naczelnym administratorem odpowiedzialnym za utrzymanie jednostki centralnej znajdującej się w Strasburgu. Poprzez stałą łączność on-line, dane zawarte w bazie głównej pokrywały się z danymi w modułach krajowych państw członkowskich. Wszelkie zmiany i korekty powodowały zmiany w jednostce centralnej, aktualizując treści z modułów krajowych.

Aby zapewnić sprawne funkcjonowanie SIS, stworzono biura SIRENE (Supplementary Information Request at National Entries – biuro ds. wniosków o informacje uzupełniające na wejściach krajowych). W Polsce takie biuro funkcjonuje w Komendzie Głównej Policji. Jest to punkt kontaktowy działający przez całą dobę, nie wyłączając niedziel i świąt, zajmujący się uaktualnianiem wpisów w SIS. Pracownicy SIRENE mają odpowiednie uprawnienia i kwalifikacje zezwalające na bieżące dokonywanie tych czynności (23.03.2016).

Zadaniem biura krajowego SIRENE realizowanego w ramach systemu jest koordynowanie i nadzór nad polityką bezpieczeństwa krajowej sieci użytkowników SIS oraz zapewnienie przestrzegania Konwencji i przepisów prawa polskiego w zakresie ochrony danych osobowych (22.03.2016).

Biura, o których mowa, mają za zadanie usprawnienie współpracy w zakresie wymiany informacji w ramach SIS. Ich celem jest połączenie między państwem, które rozpoczęło poszukiwania w bazie danych SIS, a funkcjonariuszami, którym udało się odnaleźć poszukiwany obiekt. Schemat działania jest następujący: na granicy zewnętrznej namierzono osobę lub przedmiot, który znajduje się w systemie, informacja o tym przekazywana jest do krajowego biura SIRENE, a następnie wysyłana do modułu centralnego, gdzie przesyłana jest do wszystkich pozostałych modułów krajowych w strefie Schengen (Beczala, 1998, s. 61–66).

Dane zawarte w SIS dostarczane przez umawiające się strony podzielone zostały na następujące kategorie:

1. Dane dotyczące osób, w przypadku których został wprowadzony wpis, zawierające:
  - nazwisko i imiona, wszelkie pseudonimy, wprowadzane, o ile to możliwe oddzielnie,
  - wszelkie szczególne cechy fizyczne, niepodlegające zmianom,

- datę i miejsce urodzenia,
  - płeć,
  - obywatelstwo,
  - informację, czy dane osoby są uzbrojone,
  - informację, czy dane osoby są agresywne,
  - przyczynę wpisu,
  - proponowane działania.
2. Dane dotyczące osób poszukiwanych do aresztowania ekstradycyjnego wprowadzane na wniosek organu sądowego wzywającej strony, zawierające:
- organ, który wydał wniosek o aresztowanie,
  - informację, czy istnieje nakaz aresztowania lub inny dokument mający identyczny skutek prawny bądź podlegający wykonaniu wyrok;
  - charakter, kwalifikację prawną przestępstwa,
  - opis okoliczności, w których przestępstwo zostało popełnione, w tym czas, miejsce oraz stopień udziału w przestępstwie osoby, w przypadku której wpis został wprowadzony,
  - w miarę możliwości konsekwencje przestępstwa (2016).
3. Dane dotyczące cudzoziemców, w przypadku których zastosowano odprawę wjazdu w związku z:
- skazaniem go karą pozbawienia wolności na okres powyżej jednego roku,
  - popełnieniem przestępstwa związanego z handlem (próby wwiezienia lub wywozu) substancjami psychotropowymi, odurzającymi i narkotykami,
  - wynikłymi niezgodnościami związanymi z niespełnieniem przepisów dotyczących wjazdu i pobytu na terytorium państwa członkowskiego.
4. Dane dotyczące przedmiotów, co do których istnieje uzasadniona potrzeba zajęcia ich w związku z prowadzonymi czynnościami służbowymi przez umawiające się strony z podziałem na kategorie:
- pojazdy silnikowe o pojemności silnika przekraczającej 50 cm³, które zostały skradzione, wykorzystane w niewłaściwy sposób lub
  - utracone przyczepy i naczepy o masie własnej przekraczającej 750 kg, które zostały skradzione, wykorzystane w niewłaściwy sposób lub utracone,
  - broń palna, która została skradziona, wykorzystana w niewłaściwy sposób lub utracona,

- urzędowe blankiety, które zostały skradzione, wykorzystane w niewłaściwy sposób lub utracone,
- wydane dokumenty tożsamości, takie jak paszporty, dowody tożsamości, prawa jazdy, dokumenty pobytowe i dokumenty podrózne, które zostały skradzione, wykorzystane w niewłaściwy sposób, utracone lub unieważnione dowody rejestracyjne pojazdów i tablice rejestracyjne, które zostały skradzione, wykorzystane w niewłaściwy sposób, utracone bądź unieważnione,
- banknoty (podejrzane) (2016).

Polska Straż Graniczna korzysta z bazy SIS od 1 września 2007 roku. Dostęp i wszelkie uprawnienia realizowane były na podstawie Decyzji Rady Unii Europejskiej z dnia 12 czerwca 2007 roku w sprawie stosowania przepisów dorobku Schengen dotyczącego Systemu Informacyjnego Schengen w nowych państwach członkowskich (2007/471/WE) oraz zgodnie z delegacją art. 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 roku o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen i Systemie Informacji Wizowej (VIS) (Dz.U. nr 165, poz. 1170) (21.03.2016).

Funkcjonariusze Straży Granicznej realizujący czynności służbowe z wykorzystaniem terminali mobilnych bądź sprawdzeń wykonanych przez kierownika zmiany mają uprawnienia umożliwiające im wgląd do danych zawartych w SIS. W przypadku tzw. trafienia osób, przedmiotów, względem których został dokonany wcześniej wpis w centralnej bazie, funkcjonariusze realizują zadania według wskazań określających im tryb postępowania w zaistniałej sytuacji zgodnie z uprawnieniami, jakimi dysponują. Jeżeli legitymowana osoba podlega nakazowi zatrzymania, dostarczenia itp., należy taką osobę zatrzymać i rozpytać odnośnie do okoliczności, niezwłocznie poinformować Biuro SIRENE, a następnie przekazać we wskazane miejsce (może to być Sąd lub Policja w związku z prowadzonym postępowaniem względem tej osoby). Jeżeli jest to konieczne, funkcjonariusz może zastosować środki przymusu w celu realizacji przedsięwzięć związanych z takim zdarzeniem.

Z czynności funkcjonariusz sporządza stosowną dokumentację, wypełnia formularz SIS – OSOBA, w którym zamieszczone są następujące dane:

- ID Schengen,
- jednostka, miejsce i czas zatrzymania,

- dane personalne osoby i dokumentów, którymi się posługiwała,
- okoliczności zatrzymania i opis czynności podjętych bezpośrednio po zdarzeniu (21.03.2016).

Na tym samym formularzu zgłoszenia trafienia SIS – OSOBA funkcjonariusz SG wnosi do Wydziału ds. SIRENE Biura Wywiadu Kryminalnego Komendy Głównej Policji, jeśli to niezbędne do wykonania prawidłowej identyfikacji, o przesłanie informacji uzupełniających dotyczących osoby poszukiwanej, tj. zdjęcia, rysopisu i pełnych danych personalnych osoby poszukiwanej, po czym niezwłocznie sporządza dokumentację z zatrzymania (21.03.2016).

W przypadku cudzoziemców funkcjonariusze SG postępują zgodnie z wytycznymi określonymi w Kodeksie Granicznym Schengen, w myśl uprawnień wynikających z art. 1 ust. 2 pkt 3 ustawy o Straży Granicznej oraz ustawy o cudzoziemcach. Cudzoziemiec, co do którego wydano zakaz wjazdu, nakaz wydalenia lub jego pobyt w strefie Schengen nie jest tolerowany, podlega zatrzymaniu. Analogicznie postępuje się z cudzoziemcem niespełniającym warunków pobytu w związku z brakiem wymaganych dokumentów zezwalających na taki pobyt.

Z wnioskiem o wydalenie do wojewody może wystąpić Komendant Placówki Straży Granicznej, Komendant Oddziału Straży Granicznej bądź też Komendant Główny Straży Granicznej. Do czasu uprawomocnienia się decyzji cudzoziemca osadza się w ośrodkach strzeżonych SG lub stosuje się areszt tymczasowy. Można też wydać cudzoziemcowi decyzję zobowiązującą go do samowolnego opuszczenia terytorium państwa polskiego. Każdorazowo z przeprowadzonych czynności należy sporządzić stosowną dokumentację polegającą na wypełnieniu wymaganych formularzy SIS.

Jeśli sprawdzenie dotyczy przedmiotu, a zastrzeżenie obejmuje jego zajęcie, funkcjonariusz SG o zaistniałej sytuacji informuje Biuro SIRENE, następnie postępuje zgodnie ze zwrotnymi wytycznymi. Zatrzymany przedmiot zabezpiecza; jeżeli warunki nie pozwalają na prawidłowe zabezpieczenie i przechowywanie tego przedmiotu, przekazuje go najbliższej jednostce Policji zgodnie z właściwością prawną i terytorialną. Z całego zdarzenia sporządza analogicznie stosowną dokumentację służbową. Kierownik Zmiany musi zapewnić funkcjonariuszowi realizującemu czynności pomoc w zabezpieczeniu przedmiotu pod kątem kryminalistycznym, zapoznać się z dokumentacją

związaną ze sprawdzeniem w SIS. Dodatkowo informuje Wydział ds. SIRENE BWK KGP poprzez przesłanie drogą elektroniczną lub faksem podpisanego przez siebie formularza SIS – PRZEDMIOT o zgłoszeniu trafienia i następnie przekazuje całą dokumentację do stosownej komórki organizacyjnej Policji lub innej upoważnionej osobie występującej w tej sprawie (21.03.2016). W podobny sposób wygląda postępowanie funkcjonariuszy SG w stosunku do innych czynności i sprawdzeń w bazie SIS.

System Informacyjny Schengen to podstawowe narzędzie używane przez uprawnione organy stanowiące bazę informacji niezbędnych do utrzymania porządku i bezpieczeństwa na obszarze strefy Schengen. System Informacyjny Schengen poprzez bieżące uzupełnianie pozwala w porozumieniu z biurami SIRENE na realizację zastrzeżeń co do osób i przedmiotów w niej umieszczonych. Użytkowany jest od roku 1995, dlatego poprzez wspólne porozumienia państw członkowskich podjęto decyzję o jego modernizacji. Aktualnie organy uprawnione korzystają z Systemu Informacyjnego drugiej generacji. SIS II jest w stanie obsłużyć większą liczbę użytkowników, dodatkowo wzbogacił się w nowe aplikacje.

SIS II wzbogacił się o następujące obiekty:

- statek powietrzny,
- łódź,
- silnik łodzi,
- kontener,
- sprzęt przemysłowy,
- papier wartościowy,
- dowód rejestracyjny,
- tablica rejestracyjna.

SIS II umożliwia użytkownikowi oprócz dokonywania wpisów dołączanie do nich danych binarnych, takich jak: fotografie, pliki JPEG, GIF, TIFF, PNG, BMP, odciski palców, pliki NIST (format SIRPIT), Europejski Nakaz Aresztowania oraz pliki PDF. Państwo członkowskie może utworzyć odsyłacz do innych wpisów, których dokonuje w SIS II. Celem utworzenia takiego odsyłacza jest ustanowienie związku pomiędzy co najmniej dwoma wpisami. Wprowadzenie powyższych udoskonaleń nie zmieniło wcześniej założonej koncepcji funkcjonowania sprawdzonego już systemu.

Wizowy System Informacyjny (VIS)

Wizowy System Informacyjny jest nowym rozwiązaniem będącym elementem współpracy w strefie Schengen, który służy do budowy Europejskiego Obszaru Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości. Celem utworzenia systemu VIS jest zagwarantowanie wymiany informacji o osobach starających się o wizę i wydanych wizach między państwami tworzącymi strefę Schengen, które zniosły kontrole na granicach wewnętrznych i zapewniają swobodę przepływu osób.

Wizowy System Informacyjny pozwala na usprawnienie współpracy pomiędzy państwami członkowskimi m.in. w zakresie:

- wspólnej polityki wizowej,
- zapobiegania handlu wizami,
- identyfikacji osób, które mogą nie spełniać warunków wjazdu, pobytu lub zamieszkania na terytorium UE.

Systemem VIS został operacyjnie uruchomiony 11 października 2011 roku. Jednakże rozpoczęcie funkcjonowania VIS nie kończy zadań związanych z jego pełnym wdrożeniem i przygotowaniem instytucji krajowych do współpracy z systemem, gdyż jest to proces wieloetapowy, rozciągnięty w czasie, mający na celu jego sukcesywne uruchamianie w kolejnych regionach świata oraz granicach zewnętrznych – tzw. „roll-out”, a także zapewnienie dostępu dla służb odpowiedzialnych za zapobieganie, ściganie, zwalczanie przestępczości i terroryzmu. Obecnie równolegle do wdrażania VIS realizowany jest również drugi etap wdrażania narzędzia komunikacyjnego VIS Mail niezbędnego dla prawidłowego funkcjonowania VIS – VIS Mail 2 faza.

Wizowy System Informacyjny jest oparty na scentralizowanej architekturze obejmującej Centralny Wizowy System Informacyjny, a także interfejs w każdym państwie. Ponadto tworzy się infrastrukturę komunikacyjną między Centralnym Wizowym Systemem Informacyjnym i interfejsami krajowymi. Za budowę wskazanych komponentów odpowiada Komisja Europejska, natomiast państwa członkowskie były zobowiązane do dostosowania infrastruktury krajowej do współpracy z VIS.

Zarządzanie VIS jest realizowane na poziomie centralnym Unii Europejskiej przez utworzoną w tym celu instytucję – tę samą co w przypadku SIS.

W VIS są gromadzone dane dotyczące wnioskodawcy wizy oraz inne informacje:

- wnioski wizowe,
- informacje o wizach: wydanych, anulowanych, cofniętych lub przedłużonych, a także odmowy wydania wizy,
- fotografie,
- odciski palców,
- odsyłacze do poprzednich wniosków oraz do wniosków osób podróżujących wspólnie.

Pełny dostęp do VIS w celu wprowadzania, modyfikowania, usuwania i przeglądania danych jest zagwarantowany wyłącznie dla organów wizowych. Ponadto zagwarantowano dostęp do przeglądania danych innym organom – właściwym do przeprowadzania odpraw na przejściach granicznych na granicach zewnętrznych, organom odpowiedzialnym za udzielanie azylu oraz kontrolę legalności pobytu na terytorium państwa. Dodatkowo przewidziano wyjątkową formę dostępu (pośrednią) dla organów państw członkowskich odpowiedzialnych za zapobieganie przestępstwom terrorystycznym i innym poważnym przestępstwom, ich wykrywanie oraz ściganie.

Korzystanie z danych dla tych organów będzie możliwe na podstawie uzasadnionego wniosku dającego podstawy do uznania, że wgląd do danych VIS przyczyni się do zapobiegania, wykrycia lub ścigania przestępstw (22.03.2016).

Europejski Zautomatyzowany System Rozpoznawania Odcisków Palców (Eurodac)

Jest to system informatyczny pierwotnie utworzony na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 2725/2000 z dnia 11 grudnia 2000 roku dotyczącego ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania Konwencji dublińskiej, które zostało zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 603/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania rozporządzenia (UE) nr 604/2013 w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego

w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca oraz w sprawie występowania o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1077/2011 ustanawiające Europejską Agencję ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (rozporządzenie o Eurodac).

Celem tego systemu jest umożliwienie wskazania państwa właściwego do badania wniosków o azyl wniesionych w państwie członkowskim, zgodnie z przepisami Konwencji określającej państwo właściwe dla rozpatrywania wniosków o udzielenie azylu wniesionych w państwie członkowskim Wspólnot Europejskich, podpisanej w dniu 15 czerwca 1990 roku w Dublinie oraz w celu ułatwienia stosowania tej Konwencji. Konwencja dublińska została zastąpiona przez rozporządzenie Rady (WE) nr 343/2003 z dnia 18 lutego 2003 roku ustanawiające kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, wniesionego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego, które zostało zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca.

System Eurodac składa się z:

- jednostki centralnej wyposażonej w skomputeryzowany system rozpoznawania odcisków palców ustanowionej w ramach Komisji Europejskiej,
- skomputeryzowanej centralnej bazy danych, w której dane określone w rozporządzeniu o Eurodac są przetwarzane dla celów porównywania odcisków palców osób ubiegających się o azyl oraz cudzoziemców zatrzymanych w związku z nielegalnym przekroczeniem granicy zewnętrznej i cudzoziemców przebywających nielegalnie w państwie członkowskim,
- środków służących do przesyłania danych pomiędzy państwami członkowskimi i centralną bazą danych (23.03.2016).

Podsumowanie

Opisane wyżej systemy informatyczne są niezmiernie ważne i przydatne z punktu widzenia ochrony bezpieczeństwa obywateli. Systemy są stale doskonalone. Można wskazać, jakie są dalsze przedsięwzięcia w zakresie pełnego ich wdrażania. Chodzi głównie o pełne wdrożenie i przygotowanie instytucji krajowych do współpracy z systemem VIS oraz sukcesywne uruchamianie w kolejnych regionach świata i granicach zewnętrznych – tzw. „roll-out”. Ponadto system VIS ma zapewnić dostęp dla krajowych służb odpowiedzialnych za zapobieganie, ściganie, zwalczanie przestępczości i terroryzmu, jak też informowanie Komisji Europejskiej o postępach i problemach w uruchamianiu VIS. Można wskazać na korzyści z wdrożenia w Polsce systemów VIS i SIS II. Są to głównie:

- swoboda przepływu osób, kapitału, towarów i usług,
- urzeczywistnienie fundamentalnych zasad integracji europejskiej,
- zacieśnienie i usprawnienie współpracy organów ścigania,
- zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa na terytorium Polski i pozostałych państw UE mimo zniesienia kontroli na granicach wewnętrznych strefy Schengen,
- budowa Europejskiego Obszaru Sprawiedliwości, Bezpieczeństwa i Wolności,
- zapobieganie zagrożeniom bezpieczeństwa wewnętrznego,
- utrzymanie i ochrona porządku oraz bezpieczeństwa publicznego,
- zapobieganie handlu wizami,
- identyfikacja osób, które mogą nie spełniać warunków wjazdu, pobytu lub zamieszkania na terytorium strefy Schengen,
- usprawnienie współpracy w zakresie wspólnej polityki wizowej – szybka wymiana informacji o wizach (22.03.2016).

Bibliografia

- Beczala J. (red.), (1998). *Układ z Schengen. Współpraca policji i organów sprawiedliwości po Maastricht*, Łódź.
- Drożdżikowska M. (2008). *Schengen z perspektywy polskich doświadczeń*, MSWiA, Warszawa, PDF.
- Hebda A., Hofman P. (2008). *Przygotowanie organów administracji publicznej do współpracy z Systemem Informacyjnym Schengen – budowa Polskiego Komponentu SIS*, MSWiA, Warszawa, PDF.

Maksimczuk A., Sidorowicz L. (2007). *Ochrona granic i obsługa ruchu granicznego*, Warszawa.

Podręcznik użytkownika Systemu Informacyjnego Schengen drugiej generacji (SIS II) oraz Wizowego Systemu Informacyjnego (VIS), PDF (23.03.2016).

Akty prawne

Konwencja Wykonawcza do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 roku między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach. Stan na 2007 ujednoczony. PDF (22.03.2016).

Źródła internetowe

<http://bip.kgp.policja.gov.pl/download.php?s=18&id=9797> (dostęp: 23.03.2016).

http://www.cca.gov.pl/zarzadzanie_programami_sis_ii_i_vis_na_poziomie_krajowym,57.html (dostęp: 22.03.2016).

http://www.giodo.gov.pl/317/id_art/2344/j/pl/ (dostęp: 23.03.2016).

http://www.cca.gov.pl/projekt_vis___wizowy_system_informacyjny_ang_visa_information_system,56.html (dostęp: 22.03.2016).

<http://www.nettax.pl/dzienniki/dukgp/2007/15/poz.123/zal1.htm> (dostęp: 21.03.2016).

http://www.prawo.ug.gda.pl/wiewior/archiw/sis_vis.pdf (dostęp: 22.03.2016).

<http://www.zabezpieczenia.com.pl/publicystyka/strefa-schengen-czyli-co-trzeba-wiedziec-o-sis-vis-i-esi> (dostęp: 21.03.2016).

http://www.strazgraniczna.pl/wps/portal/tresc?WCM_GLOBAL_CONTEXT=pl/serwis-sg/przekaz_wiadomosc/komunikaty-rasowe/o_zestawienie+ujawnionych+trafien+w+systemie (dostęp: 22.03.2016).